

Súd: Okresný súd Kežmarok
Spisová značka: 3P/197/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8419200719
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Salajová
ECLI: ECLI:SK:OSKK:2020:8419200719.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Kežmarok sudkyňou JUDr. Zuzanou Salajovou v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa Z. M., O.. XX. XX. XXXX, Z.. Č.. V. XXX XX L. XX, zastúpené procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok, dieťa rodičov - matky R. Y., O.. XX. XX. XXXX, Z.. Č.. V. XXX XX L. XX a otca neuvedeného, v konaní o návrhu starej matky R. M., O.. XX. XX. XXXX, V. XXX XX B. XX, právne zast. JUDr. Mariánom Gelenekym, advokátom, so sídlom Garbiarska 20, 064 01 Stará Ľubovňa, na zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, t a k t o

rozhodol:

- I. Návrh starej matky o zverenie maloletého Tadeáša do náhradnej osobnej starostlivosti z a m i e t a .
- II. Návrh starej matky o úpravu styku s maloletým Tadeášom, ktorý bol podaný súčasne, v y l u č u j e na samostatné konanie.
- III. Žiadna zo strán n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka podala 21. 03. 2019 na tunajší súd návrh, ktorým žiadala, aby súd zveril mal. Z. M. do jej osobnej starostlivosti a matku maloletého zaviazal prispievať na jeho výživu sumou 50 eur mesačne od právoplatnosti rozsudku. V prípade, ak by súd tomuto návrhu nevyhovel, podala alternatívny petit, kde žiadala upraviť styk s maloletým Z. a to tak, že by bola oprávnená stretávať sa s mal. Z. každý páry týždeň od piatka od 17.00 h do nedele 17.00 hod. a každý nepárny týždeň od utorka od 17.00 h do štvrtka 17.00 h.

2. Okresný súd Kežmarok v súlade s § 6 ods. 1 a poukazom na § 112 Civilného mimosporového poriadku (ďalej CMP) vyslovil svoju miestnu nepríslušnosť a postúpil vec Okresnému súdu Stará Ľubovňa ako miestne príslušnému. Okresný súd Stará Ľubovňa uznesením zo dňa 09. 10. 2019, č. k 4P/109/2019 - 37, v zmysle ust. § 112 CMP preniesol svoju miestnu príslušnosť na Okresný súd Kežmarok, ktorému bude vec po právoplatnosti tohto uznesenia postúpená. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť 17. 10. 2019.

3. Podaný návrh navrhovateľka odôvodnila tým, že je starou matkou maloletého Z. a odporkyňa je jej dcérou. O maloletého Z. starala od jeho narodenia, nakoľko jeho matka mala k nemu negatívny vzťah a odmietala ho. O maloletého sa starala skoro 5 a pol roka, pričom sa medzi nimi vytvoril veľmi blízky citový vzťah. Dokonca po odchode matky maloletého do Prahy, kde odišla žiť bez maloletého, sa o maloletého starala výlučne navrhovateľka, zabezpečovala mu osobnú starostlivosť, bývanie opateru.

K vyostreniu situácie medzi navrhovateľkou a matkou maloletého Z. došlo v septembri 2018, kedy sa matka maloletého presťahovala a vzala so sebou aj maloletého a od toho času znemožnila

navrhovateľke akýkoľvek kontakt či prístup k maloletému. Od toho času býva maloletý Z. spolu s matkou, jej manželom a dvoma súrodencami na adrese L. XX. Matka maloletého navrhovateľke neumožňuje stýkať sa s maloletým, prerušila akýkoľvek kontakt starej matky s maloletým. Navrhovateľka mala snahu stretnúť sa s maloletým, preto ho viackrát navštívila v mieste jeho súčasného bydliska, pričom ostala zhrozená v akých podmienkach rodina jej dcéry aktuálne žije. Žijú v provizórnom obytnom dome z dreva, ktorý je postavený uprostred lúky. Byvanie nie je kompletne zariadené, domu chýba voda. Hygiena je na nízkej úrovni. Takéto prostredie je zdravý vývoj a vývin maloletých detí úplne nevhodné. Matka maloletého a jej manžel nemajú skoro žiaden príjem, preto vždy keď prišla za maloletým, priniesla nejaké potraviny. Naopak u navrhovateľky má maloletý Z. vytvorené veľmi dobré podmienky, nielen materiálne, nakoľko navrhovateľka žije v murovanom rodinnom dome, má stabilný príjem, keďže je už starobnou dôchodkyňou, ale aj podmienky jeho zdravý morálny, duchovný a sociálny vývoj.

Na základe vyššie uvedeného mala za to, že je v najlepšom záujme maloletého Z., aby bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, a to najmä z dôvodu nepriaznivých podmienok, v akých sa maloletý aktuálne nachádza. Jeho matka mu nezabezpečuje stabilné a všestranne stimulujúce výchovné prostredie, zanedbáva ho, čo môže mať veľmi negatívny vplyv na zdravý vývoj maloletého. Maloletý Z. má navrhovateľku veľmi rád, je medzi nimi blízky citový vzťah, v prítomnosti navrhovateľky je veselý, spokojný, hravý.

V prípade, ak by súd podanému návrhu na zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky nevyhovel, alternatívne žiadala, aby súd vyhovel petitu o úpravu styku navrhovateľky s maloletým. Úpravou styku by tak bola navrhovateľka oprávnená stretávať sa s maloletým Z., mohla by s ním byť v kontakte a budovať si osobné a citové puto, ktoré bude mať pozitívny vplyv na jeho ďalší vývoj. Zároveň bude vytvorená možnosť na udržanie sociálnych kontaktov maloletého s ďalšími rodinnými príslušníkmi zo strany matky, nakoľko v súčasnej dobe matka maloletého bráni akémukoľvek kontaktu s rodinou navrhovateľky.

4. Dňa 08. 11. 2019 navrhovateľka podala na tunajší súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by bol maloletý do právoplatného skončenia konania vo veci samej zverený do jej osobnej starostlivosti.

5. Podaný návrh navrhovateľka odôvodnila tvrdením, že hlavným dôvodom zverenia mal. dieťaťa do jej osobnej starostlivosti je, že matka maloletého sa o dieťa riadne nestará a maloletý je ohrozený na živote a zdraví. Navrhovateľka uvádza, že maloletý žije v neľudských podmienkach a podľa jej informácií utrpel mal. Z. popáleniny zadnej časti tela. Navrhovateľka priložila aj podané trestné oznámenie pre podozrenie z trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby, ktoré podala dňa 29.10.2019 na OR PZ Stará Ľubovňa. Prípisom k návrhu na vydanie neodkladného opatrenia navrhovateľka uvádza, že prostredie, v ktorom maloletý Z.Á. vyrastá nie je vhodný pre jeho zdravý telesný a duševný vývin. Zároveň priložila aj fotografie prostredia, v ktorom maloletý momentálne žije.

6. Okresný súd Kežmarok uznesením z 08. 11. 2019, č. k. 3P/197/2019 - 49, nariadil podľa § 367 a § 366 CMP neodkladné opatrenie, ktorým na čas do právoplatného skončenia konania vo veci samej maloleté dieťa mal. Z. M., nar. XX. XX. XXXX. odovzdal do osobnej starostlivosti starej matky R. Matku R. zaviazal do vykonateľnosti rozhodnutia vo veci samej prispievať na výživu maloletého nezaopatreného dieťaťa, mal. Z. M., nar. sumou rovnajúcou sa 30 % sumy životného minima, vždy vopred do 20. dňa v mesiaci k rukám starej matky R.

7. Proti predmetnému uzneseniu podala matka maloletého odvolanie. Nesúhlasila so zverením maloletého do starostlivosti jej matky a navrhla, aby odvolací súd uznesenie súdu zrušil. V odvolaní poprela tvrdenia starej matky, označila ich ako nepravdivé. Uviedla, že spolu s manželom zabezpečuje riadnu starostlivosť všetkým svojim maloletým deťom, R., Y. a Z.. Deti navštevujú miestnu materskú školu. Poukázala na to, že voči nim nebolo vedené priestupkové konanie na obci, s manželom nemá žiadne problémy v manželstve, manžel napriek tomu, že nie je biologickým otcom maloletého Z., zabezpečuje mu starostlivosť v rovnakom rozsahu, ako aj vo vzťahu k jeho biologickým deťom, pomáha matke v starostlivosti o deti, nie je agresívny. K popáleniu mal. Z. uviedla, že k nim došlo z dôvodu kúpania detí, ktoré po kúpaní sušila a mal. Z. bol len v uteráku, chcel sa zohriať a oprel sa zadnou časťou tela o piecku. V odvolaní poukázala na zlé vzťahy so svojou matkou. Uviedla, že jej matka nie je stotožnená s jej manželom. Zdôraznila, že pred dieťaťom jej vulgárne nadáva a šťve mal. Z. proti nej.

Hovorí, aby ju nevolal mama, ale aby ju oslovoval vulgárnymi nadávkami. Dňa 11. 12. 2019 navštívila maloletého Z. v doprovode pracovníkov ÚPSVaR Stará Ľubovňa, nakoľko jej matka bráni v styku s mal. Z.. Uviedla, že stará matka zakazuje maloletému ju pobožkať a poukázala na to, že stará matka ju žiada, aby mal. Z. nenavštevovala, aby sa s ním nestretávala. Poukázala, že odkedy je mal. Z. v starostlivosti starej matky, nenavštevuje materskú školu. Zdôraznila, že vzhľadom k starostlivosti o deti nemala nikdy žiadne problémy, nebola upozornená ani lekárom detí, ani učiteľkami v materskej škole, ktorú deti navštevujú, ani pracovníkmi obecného úradu, že starostlivosť o deti nezabezpečuje riadnym spôsobom. Namietala, že iniciatíva vo veci zlej starostlivosti o mal. Z. pochádza len zo strany starej matky, ktorá je voči nej a jej súčasnému manželovi zaujatá a chce získať maloletého Z.. Vo vzťahu k uzneseniu súdu namietala, že súd pri rozhodovaní o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia vychádzal výlučne z vyjadrení navrhovateľky, nezabezpečil si stanovisko matky, nezistil informácie v obci o tom, ako rodina žije a rovnako stanovisko materskej školy, ktorú maloletý navštevuje. Namietala, že v odôvodnení sa nenachádza vyjadrenie kolízneho opatrovníka. Namietala, že súd pri nariadení neodkladného opatrenia nezohľadnil vzťahové väzby s rodičmi, súrodencami, rovnako si neoveril, či vyhotovené fotografie nie sú vykonštruované účelovo. Poukázala, že súd nemá preukázanú jej vinu v trestnom konaní a rozhodnutím súdu tak boli porušené práva dieťa vyrastať v biologickej rodine.

8. Krajský súd v Prešove uznesením z 20. 01. 2020, č. k. 24Cop/6/2020 - 111, zmenil uznesenie súdu tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. V odôvodnení uznesenia, v bode 14. odvolací súd poukázal na správu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa zo dňa 11. 10. 2019, z ktorej vyplýva záver, že šetrením rodinných pomerov nebolo zistené zanedbávanie starostlivosti o maloleté deti v rodinnom prostredí maloletého u matky. Tvrdeniam starej matky nesvedčia ani správy Základnej školy s materskou školou F. správa detského lekára, správa Obce F. z ktorých odvolací súd zistil, že matka aktívne spolupracuje s materskou školou, ktorú maloletý navštevuje, zaujíma sa o neho, v materskej škole poskytuje informácie o neprítomnosti dieťaťa, jeho zdravotnom stave, maloletý navštevuje materskú školu upravený, čistý, nejaví známky týraného dieťaťa, ani odmietania rodiča, ďalej na vyšetrenie k detskému lekárovi maloletý chodí s matkou rešpektujúc pokyny lekára bez známok neprimeraného zaobchádzania alebo týrania. Známky neprimeraného zaobchádzania lekár nezistil. Obec, v ktorej rodičia žijú, nezaznamenala sťažnosti na správanie rodičov k deťom. Na maloletom nebaďať žiadne známky zanedbania starostlivosti, rodinnej výchovy alebo šikanovania. Matka sa o dieťa stará vzorne podľa jej možností a schopností, ktoré vyplývajú z jej sociálneho a mentálneho postu. V bode 15. odvolací súd uviedol, že nie je na mieste neodkladným opatrením dočasne upravovať pomery účastníkov konania a vykonať tak závažný zásah do práv dieťaťa, akým nesporne je jeho oddelenie od biologickej rodiny a zmenil napadnuté uznesenie o zverení mal. Tadeáša do osobnej starostlivosti starej matky postupom vyplývajúcim z ust. § 388 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP tak, že návrh starej matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. O existencii prípadných ďalších okolností majúcich vplyv na zverenie mal. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky bude rozhodnuté vo veci samej po vykonaní dokazovania a zistení skutočného stavu.

9. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi, najmä návrh na čl. 1 - 5 spisu, uznesenie č. k. 4P/109/2019 - 37 o prenesení miestnej príslušnosti z Okresného súdu Stará Ľubovňa na Okresný súd Kežmarok, podanie právneho zástupcu navrhovateľky spolu s prílohami na čl. 41 - 47 spisu, uznesenie o neodkladnom opatrení č. k. 3P/197/2019 - 49 na čl. 49 - 51 spisu, doplnenie podania právneho zástupcu navrhovateľky na čl. 56 - 57 spisu, doplnenie dôkazov na čl. 61 - 67 spisu, odvolanie proti uzneseniu o nariadení neodkladného opatrenia na čl. 72 - 73 spisu, správy na čl. 86 - 104 spisu, vyjadrenie k odvolaniu matky proti uzneseniu z čl. 107 spisu, uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 24CoP/6/2020 - 111 na čl. 111 - 113 spisu, správa obce F. B. na čl. 135 spisu, správa OR PZ v Starej Ľubovni, odbor poriadkovej polície na čl. 140 spisu, správa ÚPSVaR Kežmarok zo šetrenia pomerov u mal. na čl. 151 spisu, potvrdením o poberaní dávky v hmotnej núdzi, ako aj výsluchom navrhovateľky, výsluchom matky maloletého Z., výsluchom maloletého Z., výsluchom kolízneho opatrovníka, výpoveďami svedka U. a zistil nasledovné.

10. Navrhovateľka vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedla, že maloletého pozná od jeho narodenia a je medzi nimi blízky citový vzťah. Momentálne ho navštevuje každý týždeň, pričom naposledy mu nakúpila oblečenie ako tričká, nohavice, tepláky, pretože tieto veci nemal doma k dispozícii. Z. vraj podpálil miestnosť, kde bývajú, lebo tam vraj nie je spokojný. Chce byť s ňou, teší sa na ňu. Maloletý Z. u matky nie je rád, pretože tam občas aj dostane. Keď tam bola 10. mája, mal tržnú ranu na čele a na rúčke mal popáleniny. Bol celý zablatený a nemal topánky. Nemá tam vytvorené vhodné podmienky. Sám sa odtiaľ pýta preč, nakoľko je tam zanedbaný a špinavý. Manžel matky sa k nemu vraj nespráva

dobre. Manžel matky mi povedal, že si ho môžem vziať, lebo on ho tam nechce. Dcére nosí stravu a ošatenie pre malého, avšak Z. jej povedal, že tieto veci matka nechce a páli ich. Medzi ňou a dcérou sú zlé vzťahy, dochádza medzi nimi k urážkam. Aj naďalej mala za to, že u matky nie sú vytvorené vhodné podmienky pre zdravý vývoj maloletého Z.. Naproti tomu, ona má veľmi dobre materiálne podmienky, nakoľko býva v murovanom dome a naďalej sa chce starať o maloletého Z.. U matky maloletého nie sú vytvorené vhodné podmienky, býva v chatrči, ktorá nespĺňa štandard. Nie je tam voda, ani električka. Keď prší, okolo domu je veľa blata. Preto trvala na podanom návrhu.

11. Matka maloletého vo svojej výpovedi uviedla, že podaným návrhom nesúhlasí. Nie je pravdou, že by bol chlapec zanedbaný, špinavý alebo by o neho nebolo postarané. Stará sa o neho príkladne podľa svojich možností a schopností. Je čistý a má, čo potrebuje. Tento mesiac dostala 280 eur, z ktorých som zabezpečila, čo všetko potreboval. Dokonca aj starosta sa vyjadril, že sa o chlapca príkladne stará. Aj zo škôlky je správa o tom, že tam chodí čistý a že o chlapca je dobre postarané. Do škôlky sa teší. V dome je čisto a nezateká tam. Pokiaľ ide o tvrdenia navrhovateľky, že maloletý mal podpáliť naše bývanie, tak to sa nezakladá na pravde, nakoľko mal. Z. po návšteve starej matky prišiel za ňou a povedal jej, že babka mu kázala podpáliť obydľie, na čo ho upozornila, že to robiť nesmie, lebo by sme skončili bez strechy nad hlavou. Rovnako nie je pravda, že maloletý má modriny. Chlapca nebije, nemá na to dôvod. Neviem, čo je týranie. Vôbec sa voči maloletému nedopustila nejakého útoku. Radšej po ňom pokričím, vysvetlím mu. Už je väčší chlapec a poslúchne ju. Z. sa najradšej hrá vonku, kde má k dispozícii aj bicykel a štvorkolku. V domácnosti majú aj televízor, kde spolu s deťmi pozerajú rozprávky. Venujeme sa im obidvaja s manželom. On medzi deťmi nerobí rozdiely. Povedal jej, že je to síce jej syn, ale berie ho ako vlastného. Z. sa so súrodencami hrá, má ich rád, avšak ešte je malý na to, aby jej s nimi nejako pomáhal.

Rovnako nie je pravda, že páli a vyhadzuje veci, ktoré dostane od navrhovateľky. Asi pred týždňom bola na výsluchu, nakoľko stará matka na ňu zavolať hliadku, avšak dôvod výsluchu nevedela. Keď navrhovateľka prišla za Z., doniesla mu čokoládového zajačika, dvojce tepláky a dve tričky, avšak tieto má odložené doma v skrini. Navrhovateľka na ňu pravidelne posielala policajné hliadky a sociálne pracovníčky, aby preukázala, že sa o syna nestará, že ho zanedbáva a že som voči nemu agresívna. Tieto skutočnosti sa však nepotvrdili doteraz zo žiadnej z predložených správ.

Pokiaľ ide o ich pomery v domácnosti uviedla, že maloletý Z. od septembra nastupuje do školy, do prvého ročníka v F. B.. Bude dochádzať autobusom. Maloletý síce nemá vlastnú izbu, avšak v spoločnej miestnosti na stole, kde sa stravujú, sa pravidelne hráva, kreslí si a maľuje. Ak nemôže ísť malý von, pozeráme televízor alebo mu dám hračky, aby sa hral. Občas sa hráme spolu, ale už je väčší a vie sa aj sám pohrať. Učíme sa farby, vie počítat' do 10, písmenká ešte nevie. Rovnako malý veľmi rád chodil do škôlky. Mal tam aj kamarátov, na ktorých sa tešil. V škôlke s ním nemali žiadne problémy. Pokiaľ ide o udalosť, ktorú matka nahlásila na políciu ako týranie, tak to sa stalo tak, že maloletého okúpala a kým išla vonku vyliat' vodu, malý sa asi obtrel o pec. Keď prišla, malý plakal. Popáleniny mal na zadnej časti tela. Stalo sa to večer v nedeľu. Druhý deň už nešli do škôlky, ale šli na ošetrenie k lekárovi, pričom každý druhý deň chodievali na prevez.

Pokiaľ ide o finančnú situáciu rodiny, tak matka uviedla, že pracovala na aktivačných prácach do decembra 2019, avšak potom odmietla, lebo nemala s kým nechať doma najmladšiu dcéru R.. Dcéra nechodí do škôlky, pretože ju do škôlky odmietli prijať pre plný stav. Boli sa pýtať i riaditeľa, no dostali zamietavú odpoveď, práve z dôvodu, že preplnenosti. Ich príjem tvorí manželova dávka 210 eur a rodinné prídavky na 3 deti v sume 74,74 eur. Manžel sa snaží ešte brigádnicky privyrábať, pričom z brigády prinesie mesačne okolo 100 - 150 eur. Nie je to stabilná brigáda, chodí vypomáhať, podľa potreby.

Chcela, aby maloletý Z. vyrastal s ňou, aby na ňu nezabudol, veď je jeho biologickou matkou. Možno žijú skromnejšie, ale má vytvorené vhodné podmienky a je s nimi rád.

12. Kolízny opatrovník vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedol, že s podaným návrhom nesúhlasí a mal za to, že maloletý má byť zverený do osobnej starostlivosti matky. Vzhľadom na situáciu spôsobenú COVID-19 požiadali o správu zo šetrenia pomerov u maloletého obec F. B., ktorá v správe uviedla, že rodina má štandardné vzťahy so susedmi, obydľie je vybavené štandardným nábytkom, o deti je dobre postarané, rodičia sa o svoje deti starajú. Rodičia momentálne nepracujú. Voči rodičom nebolo vedené trestné stíhanie. Následne bol vykonaný pohovor s matkou a mal. Z. na úrade, kde vykonali

aj krátky pohovor s Z., čo je zaznamenané aj v správe na čl. 151 spisu. Na základe vykonaného pohovoru s matkou, ako aj zo správy obce F. B., mali za to, že matka spolu s manželom zabezpečujú a vytvárajú vhodné podmienky, v ktorých mal. vyrastá, a zabezpečujú všetky jeho potreby. O maloletého je dobre postarané, nestťažoval sa. Maloletý Z. počas pohovoru bol síce hanblivý, menej komunikoval, avšak nakreslil obrázok, kde je znázornená celá rodina v domčeku. Keď je medzi svojimi, je iný, je komunikatívny a veselý, čo bolo vidieť aj na pohovore, pretože keď sa rozprával s matkou, bol veselší, ako keď bol sám. Podrobnejšia správa je súčasťou spisu.

K príjmu matky uviedol, že dávky za mesiace február až apríl boli vyplácané iba vo výške 40 eur mesačne z dôvodu, lebo matka a jej manžel nepracovali na aktivačných prácach. Následne im bola vyplatená za mesiac máj suma 209,90 eur, nakoľko na základe opatrení a usmernení vlády bol zastavený výkon aktivačných prác, takže sa na nich hľadí, ako keby pracovali. Výška 209,90 eur je v prípade, ak obaja manželia robia na aktivačných prácach.

Vo svojom záverečnom návrhu kolízny opatrovník uviedol, že je v záujme najmä maloletého chlapca, aby vyrastal u biologickej matky, v prirodzenom prostredí rodiny.

13. Následne súd pristúpil k výsluchu maloletého Z. bez prítomnosti účastníkov, pričom postupoval podľa § 38 CMP a maloletého vypočúval hrovou formou. Maloletý Z. tak sám povedal, že rád chodí do škôlky, kde má najlepšieho kamaráta P.. Poznal farby, ktoré sám na obrázku pomenoval. Menom (priezviskom) nazval ocka i mamku. Ďalej povedal, že u mamky je mu dobre, chodí s ňou aj na nákupy autobusom, má rád súrodencov, Y. a P., tak volá sestru R.. Má rád i babku, ktorá má pekný dom, má u nej hračky i kamarátov G. a R.. Na otázku, či by chcel bývať u babky uviedol, že nie. Babka za ním chodí, naposledy mu doniesla kofolu.

14. Svedkyňa U. B. vo svojej výpovedi uviedla, že je dcérou navrhovateľky a sestrou matky mal. Z.. Nežijú v spoločnej domácnosti. Ďalej uviedla, matka sa starala o mal. Z. od narodenia, v podstate doteraz. Kto a ako sa staral o maloletého Z., mala možnosť vidieť počas jej návštev, keď chodila na návštevu k matke. K matke chodievala 3 - 4 krát do týždňa. Videla, že najviac sa o maloletého stará navrhovateľka, ktorá mu zabezpečovala jedlo a veci. U sestry, matky maloletého bola naposledy túto nedeľu. Má tam iba základné veci, má posteľ, pec. Chodievala tam pravidelne so starou matkou. Bolo to možno aj 15-krát. V L. býva sestra 2 roky. Od vtedy tam chodia za maloletým Z.. Ešte uviedla, poslednú návštevu tam nebola po práčku ako tvrdí sestra. Tvrdila, že o maloletého sa matka nestará.

15. Svedok L. M. vo svojej výpovedi uviedol, že je synom navrhovateľky a bratom matky mal. Z.. Trvalý pobyt má v F., no už 14 rokov žije v B.. Nebýva spoločne s matkou, ale inde. Ďalej uviedol, že od narodenia sa o mal. Z. starala stará matka. Starala sa o neho cca. 4 roky. Problém nastal vtedy, keď matka mal. Z. odišla od starej matky a Z. tam nechala. Odišla spolu s dvoma ďalšími deťmi a manželom do L., kde bývajú aj teraz. Keď žila spoločne so starou matkou, o dieťa sa starala stará matka. Starala sa o neho, akoby to bol jej vlastný syn. Zabezpečovala všetku starostlivosť o mal. Z. a pomáhala mu, nakoľko bol chorľavý. K sestre často som chodil na návštevu, preto vie, ako býva. Je to taká šopa, 2 izby + 1. Býva tam 5 ľudí. Je to také nevhodné miesto pre deti. Sám Z. povedal, že chce ísť odtiaľ preč, nakoľko chlapec je rozumný a všetko vníma, má dosť rokov na to, aby vedel zhodnotiť veci. To že sa matka o maloletého nestará, vyvodili z to z toho, že mal. Z. plače a pýta sa za babkou.

16. Svedok P. B. vo svojej výpovedi uviedol, že je švagrom matky maloletého a zaťom navrhovateľky. Navrhovateľku navštevujú 2 až 3-krát do týždňa, niekedy aj viac. Mal. Z. bol s babkou v podstate od perinky. Dokonca on bol po mal. Z. v nemocnici. Svokra pomáhala v tom čase maloletej matke R., starala sa jej o malého, kúpala ho. Z. si na svokra veľmi zvykol. Mal. Z. si zvykol na babku, k matke nechodieval. Chodievajú aj za matkou maloletého do L., naposledy tam boli v nedeľu. Švagríná im ponúkla práčku, ktorú si aj zobrali. Bol som aj vo vnútri, nechcel to však komentovať. Mal však za to, že lepšie podmienky sú u starej matky, ktorá býva v murovanom dome. V L.ijú skromnejšie. Anička tam nemá vodu. Maloletý bol oblečený, mal tričko. Sú tam však horšie podmienky ako má on vytvorené pre svoje deti. Ďalej mal za to, že aj okolo domu nie sú vhodné podmienky, pretože keď prší, je tam veľa blata.

17. Zo správy obce F. B. z 15. 05. 2020, kde maloletý Z.ije, vyplynulo, že rodina má štandardné vzťahy so susedmi, rešpektuje ich práva, nenarušuje nočný pokoj. Menovaný pomáha matke pri domácich prácach a nezaznamenali sme ponosy od ostatných susedov mimo marginalizovanú skupinu. V minulosti nebolo,

ani teraz nie je vedené trestné stíhanie voči menovaným. Matka R. Y. a jej manžel U. Y. sa zapájali do aktívnych prác v obci, ale od februára 2020 odmietli aktívne práce vykonávať. Pri osobnej návšteve starostu obce, ani podľa vyjadrenia susedov nezbadali nejaké známky násilnosti na malom Z.. O deti sa rodičia vzorne starajú, chodia čisto oblečení. Maloletý Z. navštevuje povinnú školskú dochádzku v našej škole. Informácie zo školy svedčia o tom, že Z. pravidelne navštevoval vyučovanie a ani učiteľky nezbadali na ňom nijaké známky násilia. U. Y. alebo matka ho pravidelne sprevádzali do školy, ale ja zo školy.

18. Podľa správy OR PZ Kežmarok, odbor kriminálnej polície bolo vykonávané vyšetrovanie v trestnej veci pre podozrenie z týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného zákona pod ČVS:ORP-324/VYS-KK-2019 na podnet R., okr. Stará Ľubovňa. Vyšetrovateľ dňa 26. 11. 2019 vydal uznesenie o odmietnutí trestného stíhania podľa §197 ods. 1 písm. d) Trestného zákona, pretože sa nepreukázali skutočnosti týrania mal. Z. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom L. XX, okres Kežmarok a rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 14. 12. 2019.

19. Zo správy ÚPSVaR KK vyplynulo, že z dôvodu krízovej situácie (Covid -19) požiadali o prešetrovanie v domácnosti u rodičov maloletého Z. M. obec F. B., ktorá súdu doručila správu zo dňa 15. 05. 2020. Podľa tejto správy rodina žije v unimobunke v jednej miestnosti zariadenej štandardným nábytkom, a to 2 rozťahovacími gaučami, skriňou na šatstvo, skrinkou na potraviny, stolom a pecou na tuhé palivo, bez prípojky na verejnú elektrickú sieť, bez vodovodnej prípojky. WC je suché. Matka mal. dieťaťa a jej manžel sa primerane starajú o dieťa, nepoživajú alkoholické nápoje. Rodina má štandardné vzťahy so susedmi, rešpektuje ich práva a nenarušuje nočný pokoj. Obidvaja rodičia vykonávali aktívne práce v obci, ale od mesiaca december 2019 ich odmietli vykonávať.

Ďalej v správe uviedli, že 20. 05. 2020 sa na oddelenie SPODaSK tunajšieho dostavila matka maloletého dieťaťa spolu s dieťaťom, kedy vykonali šetrenie rodinných pomerov. Obaja rodičia sú nezamestnaní, poberajú dávku v hmotnej núdzi v sume 210 eur a rodinné prídavky v sume 74,85 eur. Rodičia zabezpečujú osobnú starostlivosť o 3 deti v rámci svojich finančných schopností a možností. Počas pandémie bola uzatvorená škôlka, ktorú maloletý Z. navštevoval, preto bol počas pandémie doma, kedy sa mu venovala matka, ktorá ho učila základné číslice, farby. Počas pohovoru bol maloletý hanblivý, nekomunikoval, túžil sa k matke. Avšak počas samotného rozhovoru uviedol, že chce bývať s mamkou a ockom. K babke ísť nechcel, ktorú už dlho nevidel. Babka sa s nimi nekontaktovala.

20. Súd si vyžiadal aktuálnu lekársku správu, avšak do dňa pojednávania súdu doručená nebola. Dňa 04. 06. 2020 ošetrujúca lekárka mal. Z. telefonicky oznámila, že je v súčasnosti pediatričkou mal. Z., no momentálne je na dovolenke a žiadanú správu vie doručiť až po termíne 09. 06. 2020. Podľa lekárskej správy z 21. 11. 2019, ktorú podal v tom čase ošetrujúci lekár mal. Z., MUDr. Ján Niemec, u maloletého známky neprímeraného zaobchádzania neboli prítomné. Na vyšetrenia chodia deti s matkou alebo oboma rodičmi, deti sú čisté, prospievajú, rešpektujú pokyny lekára, bez známok neprímeraného zaobchádzania alebo týrania.

21. Súd vzhľadom na situáciu spôsobenú Covid -19, ktorá mala za následok uzatvorenia všetkých škôl a predškolských zariadení od 11. 03. 2020, nedotazoval ani škôlku o podanie správy. Zo správy ZŠ s materskou školou F. B. z 20. 11. 2019 vyplynulo, že mal. dieťa sa javí ako nekonfliktné, svoje správanie vie ovládať. Z dosiahnutých úspechov sa teší a prejavuje túžbu po osvojení nových poznatkov, zručností. Matka sa aktívne podieľa na kooperácii s MŠ, zúčastnila sa na úvodnom rodičovskom združení, zaujíma sa o úspechy a správanie maloletého dieťaťa. Včas poskytne informácie o neprítomnosti maloletého dieťaťa v MŠ, o jeho zdravotnom stave, plní si zodpovedne povinnosti voči MŠ. Maloleté dieťa chodí do školy čisté, upravené. Nejaví známky týraného dieťaťa. Do škôlky prichádza i odchádza v sprievode matky, otca (matky častejšie), pričom nejaví známky odmietania v sprievode niektorého z rodičov.

22. V zmysle § 44 zákona č. 36/2005 Z. z. Zákona o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej Zákon o rodine) v prípade, ak rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, rozhodne súd o náhradnej starostlivosti. Jednou z foriem náhradnej starostlivosti je náhradná osobná starostlivosť.

Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine, Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

23. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti musia byť prijaté opatrenia v najlepšom záujme dieťaťa. Najlepší záujem dieťaťa stanovený v čl. 3 Dohody o právach dieťaťa je princíp, ktorý by mal byť prítomný pri akejkoľvek verejnej činnosti týkajúcej sa detí. Podľa nového komentára Výboru pre práva dieťaťa OSN z 29. 05. 2013 je najlepší záujem dieťaťa komplexným konceptom a je nutné ho posúdiť podľa konkrétnych prípadov. Jedná sa o flexibilný a prispôsobivý koncept, ktorý by mal byť prispôsobený a definovaný na individuálnom základe, podľa zvláštnej situácie konkrétneho dieťaťa, pri zohľadnení jeho osobného kontextu a, situácie a potrieb.

24. Pri skúmaní najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa v konaní u úpravu jeho výchovných pomerov je potrebné vychádzať z určitých kritérií, najmä:

- existencie pokrvného príbuzenstva medzi dieťaťom a o jeho zverenie sa uchádzajúcimi osobami,
- miery zachovania identity dieťaťa a jeho rodinných väzieb v prípade jeho zverenia do starostlivosti tej ktorej osoby,
- schopnosti osoby usilujúcej sa o zverenie dieťaťa do starostlivosti zabezpečiť jeho vývoj a fyzické, vzdelávacie, emocionálne, materiálne a iné potreby,
- pranie dieťaťa.

Za situácie, keď sa uvažuje o zverenie maloletého dieťaťa do starostlivosti inej osoby ako rodiča, je treba vždy mať na zreteli, že prvé kritérium existencia pokrvného príslušenstva je zvlášť významné, avšak nie rozhodujúce. Súd je preto povinný posudzovať práve v súvislosti s najlepším záujmom dieťaťa všetky tieto kritéria samostatne u všetkých osôb, ktoré o zverenie dieťaťa do ich starostlivosti prejavujú úprimný záujem, a hodnotiť ich komplexne a v ich vzájomnej súvislosti.

25. V danom prípade primárnym predmetom konania bol návrh starej matky na zverenie maloletého dieťaťa do jej náhradnej osobnej starostlivosti z dôvodu, že biologická matka sa o maloleté dieťa nestará, nezabezpečuje starostlivosť o neho, zanedbáva ho, dokonca týra. Poukázala najmä na vhodnejšie materiálne podmienky, ktoré má maloleté dieťa vytvorené u nej.

26. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že maloletý Z.il od svojho narodenia až do svojich 5 rokov spoločne so svojou matkou u navrhovateľky. Matka maloletého v čase pôrodu maloletého mala 17 rokov, teda bola neplnoletá. Naozaj v tom období pomáhala matke maloletého so všetkou starostlivosťou o maloletého Z., práve navrhovateľka. Pomoc bola osobná i finančná a v tom čase bola nevyhnutná a potrebná, keďže samotná matka bola ešte dieťaťom. Následne sa matka maloletého dieťaťa vydala, z manželstva pochádzajú ďalšie dve maloleté deti a pred vyše 2 rokmi sa odsťahovali zo spoločnej domácnosti navrhovateľky do L., kde sa sami starajú o 3 maloleté deti a zabezpečujú im všetky potreby.

27. Kolízny opatrovník nezistil žiadne dôvody, pre ktoré by mal byť maloletý Z. odňatý matke a zverený náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľke, starej matke. Na strane matky nezistil žiadne dôvody, pre ktoré by matka nemohla vykonávať osobnú starostlivosť o maloletého. Zo správy ÚPSVaR KK z 29. 05. 2020 vyplynulo, že maloletý Z. je naviazaný na matku, čo sa prejavilo aj počas návštevy na úrade, kedy sa maloletý Z. túžil k matke, k okoliu bol hanblivý. Ďalej zo správy vyplynulo, že rodičia sa mal. Z. riadne starajú, nepožívajú alkoholické nápoje, nenarúšajú nočný klud. O dieťa sa zaujímali aj v škôlke, ktorú do vypuknutia pandémie maloletý Z. navštevoval. Po tom čo nemohol navštevovať škôlku, matka sa s maloletým pripravovala do škôlky. S maloletým sa učila, pozná farby, číslice. Na úrade maloletý uviedol, že chce bývať s mamkou a ockom. Zo správy o šetrení pomerov obce F. B. vyplynulo, že hygiena v domácnosti je na nižšej úrovni, že WC je suché, že dom je vykurovaný pecou, a že žijú v jednej izbe, ale starostlivosť o maloletého je riadne zabezpečená, medzi maloletým a jeho matkou ako i jej manželom sú veľmi silné kladné citové vzťahy. Maloletý má rád i babku. No sám maloletý uviedol, že chce bývať u mamky a nie s babkou. Rovnako ďalšie správy, ktoré si súd v konaní vyžiadal tvrdeniam starej matky nesvedčia. Podľa správy obce F. B. sa rodičia vzorne starajú o všetky 3 maloleté deti, vrátane mal. Z., deti chodia čisto oblečené. Maloletý Z. navštevuje povinnú školskú dochádzku v škole v obci. Informácie zo školy svedčia o tom, že Z. pravidelne navštevoval vyučovanie a ani učiteľky nezbadali na ňom nijaké známky násillia. U. Y. alebo matka ho pravidelne sprevádzali do školy, ale ja zo školy. Obec, kde rodičia žijú, nezaznamenala žiadne sťažnosti na správanie rodičov k deťom. Na maloletom nebadať žiadne známky zanedbania starostlivosti, rodinnej výchovy či šikanovania. Matka sa o dieťa vzorne stará podľa jej možností a schopností, ktoré vyplývajú z jej sociálneho a mentálneho postavenia. Rovnako aj v trestnej veci pre podozrenie z týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného zákona, bolo vydané uznesenie o odmietnutí trestného stíhania podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného zákona pretože sa nepreukázali skutočnosti týrania mal. Z. M.. Aktuálne správy od ošetrojúceho lekára a škôlky súd nemal k dispozícii, no predchádzajúce správy rovnako nepreukazovali tvrdenia navrhovateľky, že maloletý by mal byť týraný a zanedbaný. Z týchto správ vyplynulo, že matka aktívne spolupracuje s materskou školou, ktorú maloletý navštevuje, zaujíma sa o neho, v materskej škole poskytuje informácie o neprítomnosti dieťaťa, jeho zdravotnom stave, maloletý navštevuje materskú školu upravený, čistý, nejaví známky týraného dieťaťa, ani odmietania rodiča, ďalej na vyšetrenie k detskému lekárovi maloletý chodí s matkou rešpektujúc pokyny lekára bez známok neprimeraného zaobchádzania alebo týrania. Znamky neprimeraného zaobchádzania lekár nezistil. Taktiež pred sudkyňou maloletý Z. uviedol, že k babke nechce ísť bývať. Chce ostať s mamkou.

Tvrdenia navrhovateľky o nevhodných podmienkach v domácnosti matky, kde nie je voda, WC a ktoré sú nevhodné pre zdravý vývoj a vývin maloletého dieťaťa, a môžu mať negatívny vplyv na zdravie maloletého Z., súd považoval za nedôvodné, nakoľko o maloletého je riadne postarané a zo správ nemal súd za preukázané, že by po zdravotnej stránke bol maloletý na to zlé, zhoršil sa mu zdravotný stav.

28. Súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 136/08-15, podľa ktorého akákoľvek forma náhradnej osobnej starostlivosti je za predpokladu riadnej starostlivosti zabezpečovanej rodičom, neakceptovateľná. Podľa § 44 ods. zák. č. 36/2005 Z. z., náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v prípadoch, k ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Podľa § 45 ods. 1, 2 zák. č. 3,6/2005 Z. z., ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti.

29. V danom prípade súd mal za preukázané, že matka maloletému Z. riadne zabezpečuje starostlivosť, stará sa ho o neho osobne, zabezpečuje všetky jeho potreby a teda nie dôvod a už vôbec to nie je v záujme maloletého, aby maloleté dieťa bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, keďže súd mal preukázané, že je v záujme maloletého, aby vyrastal u biologickej matky, ktorá preukázala, že je schopná sa o maloletého riadne postarať a zabezpečiť všetky jeho potreby. Zároveň najvhodnejšie prostredie pre všestranný a harmonický vývin dieťaťa je prostredie rodiny tvorené biologickými rodičmi dieťaťa. Príslušné orgány a inštitúcie, ktoré sa môžu svojimi rozhodnutiami dotýkať dieťaťa a jeho práv, sú povinné rešpektovať základné právo dieťaťa vyrastať od narodenia v prirodzenom rodinnom prostredí. Tým sa zdôrazňuje význam rodičov dieťaťa pre jeho všestranný a harmonický vývin.

30. Tvrdenia svedkov, že matka sa o maloletého nestará, súd nemal za preukázané. Ani jeden zo svedkov nežije v blízkosti matky, všetci žijú v iných obciach ako maloletý, dokonca svedkovia U. B. a P. B. si aj protirečili v tom, čo bolo dôvodom návštevy u matky maloletého v nedeľu pred pojednávaním.

U. B. poprela, že by dôvodom bola práčka, ktorú im matka maloletého dala, naopak P. B. potvrdil, že šli po práčku, ktorú im darovala matka maloletého.

31. Súd preto návrh navrhovateľky na zverenie do jej osobnej starostlivosti zamietol. Návrh na úpravu styku, tak ako ho navrhla navrhovateľka súd vylúčil na samostatné konanie, nakoľko v tomto smere nebolo doposiaľ vykonané žiadne dokazovanie.

32. Náhradu trov konania súd účastníkom nepriznal podľa ustanovení § 52 CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu, a ak ide o výkon rozhodnutia vo veciach starostlivosti o maloleté deti, mimo peňažnej povinnosti, výkon rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny podaním návrhu na výkon rozhodnutia podľa Civilného mimosporového poriadku.